

Australian Government

ANABABALAR

Meslek Seçimlerini Konuşuyor 2011

Bir ana veya baba olarak, çocuğunuzun eğitimsel seçimler yapması ve mesleki kararlar vermesine yardımcı olmada önemli bir rol oynarsınız. Bu rol çocuğunuz küçükken, sizin ve etrafındaki diğer kişilerin, çalışma yaşamında yer almasını izlerken başlar.

O büyüdükçe, mesleki gelişimine yol göstermede ve iyimserliğini, coşkusunu, enerjisini ve merakını

beslemede daha da büyük bir rol oynayabilirsiniz. Bunun büyük bir kısmı iyi bir iletişime dayanır.

Bu broşür, çocuğunuzun mesleki planlamasında yer almanız için kullanışlı ve yararlı yolları kapsar. Çocuğunuzun okuldan ayrıldığında sahip olacağı birçok seçeneğe ilişkin güncel bilgileri ana hatlarıyla belirtir. Ayrıca yararlı kaynakları ve internet sitelerini tanımlar.

Konuşmaya Başlayın

Geleceğine ilişkin olasılıklar hakkında çocuğunuzla konuşmak için tüm fırsatları değerlendirin. Gençlerin çoğu meslekler hakkında günlük sohbetlere iyi karşılık verir; o halde, okuldan sonraki yaşam hakkında soru sorduklarında hazır olun.

Çocuğunuz belki de sizin kendi mesleğiniz hakkında nasıl karar verdiğinizi bilmek isteyecektir. Ona kendi iş ve yaşam deneyimlerinizi ve olduğunuz yere ulaşmak için seçtiğiniz yolu anlatmaya hazır olun. Farklı işlerinizi ve bu işleri nasıl bulduğunuzu ve onları sevip sevmediğinizi öğrenmekten kazanç sağlayacaklardır. Ayrıca diğer aile üyelerinin ve arkadaşların deneyimlerini dinlemek de hoşlarına gidebilir. Çocuğunuzun ilgisini çekecek bir işte veya işkolunda çalışan bir kişiyi tanıyor olabilirsiniz. Bakın bakalım bu kişi çocuğunuza işini ve işinin olumlu ve olumsuz yanlarını anlatır mı?

Sorularınızı da hazırlayın. Çocuğunuza, daha farklı başka eğitim türlerini düşünüp düşünmediğini sorun. Arkadaşlarının neler planladığını öğrenin. Okulun meslek danışmanı ile konuşup konuşmadığını öğrenin. Meslekler hakkında daha fazla bilgi sahibi olmanın başka yollarını bilip bilmediğini ya da meslek fuarlarına katılmayı isteyip istemediğini sorun. Fuarlar, bölgenizdeki eğitim ve öğretim sağlayıcılarını

bulmanın ve olası işverenlerle tanışmanın harika bir yoludur.

Çocuğunuzun deneyimlerini düşünün. İşletmenizde yardımcı oldu mu? Onu bir mesleğe yöneltecek yaratıcı bir özel merakı ya da özel becerileri veya yetenekleri var mı? Gönüllü olarak çalıştı mı, geçici işleri oldu mu veya staj yaptı mı? Bu stajlar hakkında neler düşünüyor? Yapmak istemediklerini öğrenmek yapmak istediklerini öğrenmek kadar önemli olabilir. Yani, bir iş deneyiminden hoşlanmamış olsa bile, bunun nedeni hakkında konuşmak da iyidir.

Bunu daha da ileri götürüp ilgi duyduğu, sevdiği ve sevmediği şeyleri, güçlü ve zayıf yanlarını, becerilerini ve onun için neyin önemli olduğunu bütünüyle anlamasına yardımcı olabilirsiniz. Çalıştırmada kullanılabilir becerilerinin önemi üzerinde konuştuğunuzdan emin olun (6. sayfadaki kontrol listesine bakın).

Ve hepsinden önemlisi, yüreklendirici ve destekleyici olun. Düşünceleri ve tatmin edici bir meslek yolu bulması hakkında olumlu olun. Yetenekli ve becerikli bir kişi olduğuna inandığınızı bilsin. Bu tür anababa etkisi çocuğunuzun güveninin, olgunluğunun ve başarı arzusunun artmasına yardımcı olabilir.

Yaşam deneyimleri

Bir gencin öyküsü

Dersleri asmaya ilkokulda başladım, günleri mahallede oynamakla geçirirdim. Daha sonra duvar yazılarına geçtim: İmzamı bütün mahalleye ve kentin diğer yerlerine bırakırdım. Sonunda, okulu tamamen bıraktım.

Eminim herkes benim hiçbir zaman gerçekten adam olmayacağımı düşünmüştür. Annem ve babam artık davranışlarımdan bıkmışlardı ama daima beni desteklediler ve kendimi 'bulmam' için yüreklendirdiler. Resmin ve fotoğrafçılığın gerçekten dikkatimi çektiğinin ilk kez, sanatçı

ruhuna sahip olan annem farkına vardı ve becerilerimi ve enerjimi denetim altına alıp kullanmam için bana bir yol sağladı. Annem ve babam, kendimi daha iyi tanımam ve sanat dünyasında nasıl bir meslek edinebileceğimi görmem için fırsatlar yaratmak amacıyla uğraştılar. Güzel sanatlarda üniversite eğitimimi gelecek yıl tamamlıyorum. Daha önce de tamamlayabilirdim ama, para gelmesini sürdürmek için bu dönem iki iş yapıyorum. Anne ve babama, benden hiçbir zaman umutlarını kesmedikleri için çok teşekkür borçluyum.

Seçenekler

Değerli bir mesleğe giden birçok yol vardır. En yaygın seçenekler şunlardır:

- bir çıraklık eğitimi veya iş başında eğitimi tamamlamak
- stajyerliğe başlamak
- TAFE’de eğitim almak
- üniversite eğitimi almak
- para kazanmak, gönüllü iş yapmak veya seyahat etmek için bir yıl ara vermek
- bir işletme kurmak
- iş bulmak.

Harika olan şey, bugün yapılan bir meslek veya eğitim seçiminin kişinin gelecekteki seçimlerini sınırlamayacağıdır. İnsanların tüm yaşam boyunca aynı işte kalmaları, hatta aynı iş kolunda kalmaları artık yaygın veya gerekli değildir.

Bu esneklik harikadır ve büyük bir kişisel tatminkârlığın kaynağı da olabilir. Bu seçim özgürlüğünden mümkün olan en üst derecede yararlanmak için herkes öğrenmeye öncelik vermelidir ve öğrenmeyi sürdürmelidir. Aslında, seçeneklerini artırmak amacıyla niteliklerini yükseltmek için birçok yetişkin de resmi eğitime dönmektedir.

Araştırmalar 12’nci Sınıf veya dengi eğitim almaları durumunda insanların bir iş bulma olasılıklarının arttığını göstermektedir. Ve öğrenimlerini sürdürürlerse, ayrıca yeni mesleki seçimlerden yararlanma olasılıkları da artar. Bugün birçok kişi, işgücüne katıldıklarında var olmayan işlerde çalışmaktadır.

Meslek – Yaşamınız boyunca yaptığınız paralı ve parasız işlerin, öğrenimin ve yaşam rollerinizin toplamı.

İş – Para kazanmak için görevler yaptığınız kadro.

Bu durumda, en yaygın yollara daha yakından bakalım.

Çıraklık ve iş başında eğitim

Okullardaki Mesleki Eğitim ve Öğretim (MEÖ) (Vocational Education and Training - VET) öğrencilerin mesleki eğitimle diğer derslerini birleştirmelerini olanaklı kılar. Gençlerin, ilerde eğitim ve/veya öğretim alma seçeneklerini açık tutarken olası meslekler öğrenmelerinin ve yararlı beceriler edinmelerinin de harika bir yoludur.

Avustralya Çıraklıkları (Australian Apprenticeships) 500’den fazla meslekte pratik iş deneyimi ve resmi eğitim sunar. Çıraklar aynı anda yeni beceriler edinir, ilginç bir mesleğe büyük bir başlangıç yapar ve bir maaş zarfı kazanır.

Avustralya Okul—temelli Çıraklıkları (Australian School-based Apprenticeships) gençlere seçtikleri meslekte avantaj sağlar. Öğrenciler hem çalışıp hem eğitim alırken para da kazanır.

Daha fazla bilgi için www.australianapprenticeships.gov.au sitesine bakın.

Zanaat Eğitimi Merkezleri (Trade Training Centres), öğrencilerin zanaatla ilgili yüksek nitelikli eğitime ve işkolu standartlarını karşılayan öğretim tesislerine erişimleri için tüm Avustralya’daki okullarda oluşturulmaktadır. Çocuğunuzun okulunun neler yaptığını öğrenin.

Stajyerliğe başlayın

Stajyerlik, özellikle finans, mühendislik ve gazetecilik alanlarında bir mesleğe başlamak için harika bir seçenek olabilir. Stajyerlikler, stajyerlerin iş ve eğitimi birkaç yıl birlikte sürdürmeleriyle, genel olarak iş deneyimi ve mali destek sağlar. Belirli stajyerlikler hakkında bilgi için myfuture.edu.au sitesinin The Facts (Gerçekler) bölümüne bakın. Ödüller ve Burslar (Awards and Scholarships) bölümüne tıklayın ve daha sonra Stajyerlikler (Cadetships) için araştırın.

Tüm Avustralya’da TAFE ve diğer eğitim kuruluşları çok çeşitli pratik, uygulamalı ve işe ilişkin kurslar sunar. Öğrenciler havacılık, yaşlı bakımı, kardio-teknoloji, çocuk hizmetleri, araba tamirciliği, yerbilim, kuaförlük, su tesisatçılığı, hemşirelik gibi çok farklı konularda ve daha birçok konuda ulusal çapta tanınan nitelikler edinebilirler.

Daha fazla bilgi için www.training.com.au sitesine bakın veya bölgenizdeki TAFE’i ziyaret edin. TAFE’lerin çoğunda mesleki danışmanlık hizmetleri vardır.

Çalışma – Amaçlanan bir takım sonuçları olan bir dizi etkinlikler. Paralı işlerinin yansırı anababalığı veya gönüllü çalışmayı da içerir.

Üniversite

Öğrencilerin yaklaşık yüzde 40’ı liseden sonra doğrudan üniversiteye gider. Bu, çoğu kez evden uzaklaşma anlamını taşıyan büyük bir adımdır. Mevcut dersler ve bunların sunulduğu yerler ve kurslara ilişkin gereksinimler hakkında bilgi almak öğrenciler açısından önemlidir.

Daha fazla bilgi için www.goingtouni.gov.au sitesine bakın.

Ara verilen yıl

Kimi gençler, daha ileri eğitim veya öğretime dönmeye önce bir yıl ara vermeyi seçerler. Bu ara yıl onlara seyahat etme, bir dil öğrenme, spor veya özel meraklarını yerine getirme, para kazanma, yeni bir beceri edinme, gönüllü olarak çalışma veya sadece gelecekte ne yapacaklarını kararlaştırma olanağını tanır.

Birçok toplum kuruluşu gönüllülere güvenir ve bu şekilde geçirilen ara yıl yararlı yeni beceriler ve sağlam iş deneyimi sağlar.

Bölgenizdeki gönüllü çalışma fırsatları için www.govolunteer.com.au sitesini ziyaret edin.

Avustralya Savunma Güçleri (Australian Defence Force) de, Kara ve Deniz Kuvvetlerinin nasıl çalıştığı hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak isteyenler için bir ara yıl programı yürütür.

Daha fazla bilgi için www.defencejobs.gov.au/education/gapYear sitesine bakın.

Bir işletme kurmak

Girişimci gençler kimi zaman bir işletme açarak bir mesleğe başlangıç yapar. Yeni düşünceler geliştirmek ve işletme becerilerini artırmak için onlara yardımcı olmak üzere programlar ve eğitim mevcuttur.

Çocuğunuzun kendi işletmesini kurmasına yardımcı olacak bilgiler için www.business.gov.au ve www.enya.org.au sitelerine girin.

Bir işe başlamak

Kimi gençler okulu bitirdikten sonra doğrudan çalışmaya başlamayı seçer. İş arayan kişi iş piyasası, gerekli beceriler, çeşitli işkolları, meslekler, gelirler ve iş beklentileri hakkında daha fazla bilgi sahibi olursa, o ilk işi bulmak daha kolay olabilir. Birçok işin ilanla duyurulmadığını unutmayın, bu durumda ağızdan ağıza yayılma ve bölgeniz hakkında bilgiler bir iş bulmada büyük bir rol oynar.

Daha fazla bilgi için www.joboutlook.gov.au sitesine bakın.

Uğraşı – Farklı işkollarında veya kuruluşlarda bulunan bir grup benzer iş.

Avustralya'da işlerin artması

Gelecek üç dört yıl içinde Avustralya'da işlerin en çok sağlık bakımı ve sosyal yardım; eğitim ve öğretim ve tarım, ormancılık ve balıkçılık işkollarında artış göstermesi beklenmektedir.

İşlerin tüm diğer işkollarında artması da beklenmektedir. Bunlar şu işkollarıdır: Sanat ve dinlenme hizmetleri; otelcilik ve yiyecek hizmetleri; profesyonel, bilimsel ve teknik hizmetler; ulaştırma, posta ve depolama, perakende ticaret; elektrik, gaz, su ve çöp hizmetleri; yönetim ve destek hizmetleri.

Eğitime ilişkin yasalar

Avustralya yasaları tüm gençlerin 10'uncu Sınıfı (veya güvencelikli dengini) bitirene değin eğitim alması gerektiğini belirtir. Bundan sonra, 17 yaşında kadar tam-gün (haftada en az 25 saat) eğitimi, öğretimi ve/veya çalışmayı sürdürmelidirler.

Bu gereklilik, üzerinde ulusal çapta anlaşma sağlanmış olan Genç Avustralyalılarla Sözleşme'den (Compact with Young Australians) kaynaklanır. Sözleşme hakkında daha fazla bilgi www.deewr.gov.au/compactwithyoungaustralians sitesinden alınabilir.

Anahtar çevrimiçi planlama kaynakları

İşte size ve çocuğunuza bugün Avustralya'da var olan mesleki seçenekler ve yolları daha iyi anlamanız için yardımcı olacak dört anahtar çevrimiçi kaynak. Bu internet sitelerini birlikte veya bireysel olarak ziyaret edin ve anlattığı seçenekler ve fırsatlar üzerinde konuşmak için zaman ayırın.

Hedef Merkezi Afişleri (Bullseye Posters)

Bullseye Posters, sevdiğiniz ve başarılı oldukları dersler ve bu derslerin önayak olabilecekleri işler hakkında çocuğunuzla konuşmaya başlamanın harika bir yoludur. Bu afişler 30'dan fazla dersi kapsar ve her birisiyle ilişkili yüzlerce uğraşığı sıralar. Afişleri Avustralya Hükümeti (Australian Government) hazırlar ve www.deewr.gov.au/bullseye sitesinde ücretsiz olarak yayınlar.

Afişleri Avustralya Hükümeti (Australian Government) hazırlar ve www.deewr.gov.au/bullseye sitesinde ücretsiz olarak yayınlar.

İş Kılavuzu (Job Guide)

Job Guide'da giriş düzeyindeki yaklaşık 500 uğraşı hakkında etraflı bilgi vardır. Özellikle, her iş için önayak olan eğitim ve öğretim yollarını açıklar. Bu, gençlere, hangi işlerin onlar için uygun olduğunu kararlaştırmalarında yardımcı olur. Kılavuzda ayrıca yararlı terimler için de bir sözlük vardır. Job Guide her yıl yayınlanır ve tüm 10'uncu Sınıf öğrencilerine parasız olarak dağıtılır. Ayrıca cep telefonunuzdan da erişilebilir ve www.jobguide.deewr.gov.au sitesinde de mevcuttur.

12'nci Sınıf – bundan sonra ne olacak? (Year 12 – what next?) Bu internet sitesi 12'nci Sınıf öğrencilerine okul sonrası yaşamlarını planlamada yardımcı olur. Çıracılık, TAFE, üniversite, istihdam, gönüllü çalışma ve hatta küçük bir işletme kurma gibi seçenekler hakkında ayrıntılı bilgilere sahiptir. Ayrıca, işlerin nerelerde olduğunu ve ne gibi becerilerin arandığını belirtir. www.year12whatnext.gov.au sitesini ziyaret edin.

12'nci Sınıf – bundan sonra ne olacak? (Year 12 – what next?)

Bu internet sitesi 12'nci Sınıf öğrencilerine okul sonrası yaşamlarını planlamada yardımcı olur. Çıracılık, TAFE, üniversite, istihdam, gönüllü çalışma ve hatta küçük bir işletme kurma gibi seçenekler hakkında ayrıntılı bilgilere sahiptir. Ayrıca, işlerin nerelerde olduğunu ve ne gibi becerilerin arandığını belirtir. www.year12whatnext.gov.au sitesini ziyaret edin.

geleceğim (myfuture)

myfuture internet sitesi, tüm mesleki bilgiler için tek duraktır. İnsanların mesleki yollar ve fırsatları araştırabilmesini olanaklı kılan araçlar ve bilgilerle donanmış karşılıklı etkileşimli bir kaynaktır. Uğraşılar,

kurslar, eyalet emek piyasası, iş arama ipuçları ve daha birçok şey hakkında kapsamlı bilgiler vardır. Anababalar için olan bölüm, geleceğini planlarken çocuğunuzu nasıl destekleyip yüreklendirebileceğinize ilişkin tavsiyeleri içerir. www.myfuture.edu.au sitesine bakın.

Centrelink

Australian Government, eğitim veya öğretim gören veya Australian Apprenticeship sürdüren ya da iş arayan gençlere Centrelink aracılığıyla mali destek ve meslek yardımı sunar.

Yararlı beceriler – İşverenler, çalıştırdıkları kişilerde her zaman 'biraz daha fazlasını' arar. Bu 'arama' genellikle, işi yapabilmek için gerekli teknik becerilerin ötesine geçer ve 'çalışmada kullanılabilir beceriler' olarak bilinen öğeleri kapsar.

İşverenler, çalışmada kullanılabilir en üstün sekiz becerilerini bize söylemişlerdir.

Bu beceriler şunlardır: iletişim, ekip çalışması, sorun çözmek, inisiyatif ve girişim, planlama ve düzenleme, kendi kendini yönetim, öğrenme ve teknoloji.

Mali destek

Mali destek Gençlik Ödeneği (Youth Allowance), Austudy, ABSTUDY ve Soyutlanmış Çocuklar için Yardım (Assistance for Isolated Children) şeklinde mevcuttur. Yüksek Öğrenim Borç Programı (Higher Education Loan Program – HELP) HECS-HELP, FEE-HELP, OS-HELP ve VET FEE-HELP'i içerir. Bu programlar, hakkı olan öğrencilere yüksek öğrenimde ve mesleki eğitimlerinde okul masraflarının karşılanmasında borçlar sağlar. Hak kazanabilmek için farklı gereklilikler vardır.

Daha fazla bilgi için www.centrelink.gov.au sitesine girin.

VET FEE-HELP, hakkı olan öğrencilere tam ücretlerin ödenmesinde ve belirli eyalet hükümeti mali destekli mesleki eğitim ve öğretim kurslarının ders ücretlerinin ödenmesinde yardımcı olur. Hakkı olan öğrencilerin, öğrencilerine bu yardımı sunmak üzere onaylı Kayıtlı Eğitim Kurumları (Registered Training Organisations) tarafından sağlanan VET güvencelikli diploma, ileri diploma, mezuniyet sertifikası veya mezuniyet diploması eğitimi alıyor olmaları gerekmektedir.

Onaylı sağlayıcıların listesini de içeren daha fazla bilgi için www.deewr.gov.au/vetfeehelp sitesine bakın veya 13 38 73 numaralı telefondan VET FEE-HELP bilgilendirme hattını arayın.

Mesleki Bilgilendirme Merkezi (Career Information Centre)

Centrelink'in tüm ülkede 12 Career Information Centre'ı vardır. Hizmetleri, iş bulmak ve değiştirmek isteyen gençler dahil tüm Avustralya

sakinleri için mevcuttur. Görevliler çocuğunuza eğitim, öğretim ve iş seçeneklerine ilişkin, bilgiye dayanan seçimler yapmasında yardımcı olabilir. En yakın merkezinizin nerede olduğunu www.centrelink.gov.au/internet/internet.nsf/services/career_centres.htm sitesinde bulabilirsiniz.

Anahtar mesleki geliştirme kaynakları

İşte Avustralya'da özellikle mesleki gelişime bakan iki anahtar çevrimiçi kaynak:

- www.deewr.gov.au/careerdevelopment sitesinin mesleki geliştirme işkolunda çalışanlar için ücretsiz kaynakları vardır.
- Avustralya Mesleki Geliştirme Eğitimi'nin (Australian Career Development Studies) Modül 1'i mesleki seçimler yapmada çocuklara yardımcı olmak isteyen anababalar ve diğer kişiler içindir. www.career.edu.au sitesine bakın.

Diğer kaynaklar

- Avustralya Çıracılıklar Erişim Programı (Australian Apprenticeships Access Program) hakkında bilgi için www.deewr.gov.au/accessprogram sitesine bakın. Bu program, beceri gerektiren işlere girmeyi özellikle çok zor bulan kişilere, ulusal çapta tanınan meslek-öncesi eğitime katılmalarını sağlayarak yardımcı olur.
- Çıracılıklar ve iş başında eğitim hakkında daha fazla bilgi için www.grouptraining.com.au sitesine bakın.
- Stajyerlik yapmayı umut eden Yerli Avustralyalılar (Indigenous Australians) hakkında bilgi için www.ics.deewr.gov.au sitesine bakın.
- Kapsamlı Avustralya kursları, nitelikleri, yeterlilikleri, öğretim paketleri ve Registered Training Organisations kütüğü için www.ntis.gov.au sitesine bakın.
- Avustralya'da istihdam eğilimleri ve işkolu eğilimlerine ilişkin kapsamlı veriler için www.skillsinfo.gov.au sitesine bakın. Ayrıca emek piyasası, açık kadro eğilimleri, beceri açıkları, bölgesel istihdam ve eğitim ve öğretime ilişkin bilgiler de vardır.

Mesleki Gelişimin Beş Üst İlkesi

1. Değişim daimidir

Etrafınızdaki dünyanın sürekli olarak değiştiğini kabul edin. Değişime açık ve yeni fırsatlar için tetikte olun.

2. Öğrenim sürekli dir

Sürekli kişisel gelişim için çabalayın. Yeni beceriler öğrenerek ve yeni yetenekler geliştirerek eyleme geçmeye hazır olun.

3. Yolculuğa odaklanın

Sadece hedefe odaklanmayın. Mesleki yolculuğunuzun yaşamınız boyunca süreceğini kabul edin. Yolculuk sırasında her deneyimi takdir edin ve değerini bilin.

4. Kendinizi bilin, kendinize inanın ve yüreğinizi izleyin

Gerçekleşirmeyi bulmak için tutkunuzu izleyin. Meraklarınızı mesleki fırsatlarla birleştirmek için yollar bulun.

5. Müttefiklerinizden yararlanın

Ailenizin, arkadaşlarınızın, örnek aldığınız kişilerin, meslektaşlarınızın ve akranlarınızın desteğine güvenin. Mesleki başarı bir ekip çalışması olabilir.